

Místo:

prostranství před
Západočeským muzeem
v Plzni
Kopeckého sady 2, Plzeň

Trasa průvodu:

Kopeckého sady
• Šafaříkovy sady
• Křížíkovy sady
• Mlýnská strouha
• Štruncovy sady
• soutok Mže a Radbuzy

Průvod doprovází:

muzika Dětského
folklorního souboru
Mladinka

Vítání jara v Plzni

o „smrtné neděli“

17. března 2024, 10.00

VYMNÁŠENÍ MORANY

Akce se koná ve spolupráci s Povodím Vltavy - závodem Berounka
a za finančního přispění Městského obvodu Plzeň 3.

Západočeské muzeum v Plzni
Kopeckého sady 2, 301 00 Plzeň
+420 378 370 111, info@zcm.cz

www.zcm.cz

Tradice vynášení „Morany“ je od pradávna jedním z nejpoutavějších a nejvýznamnějších výročních zvyků, symbolizujících odchod zimy a příchod jara. Zima, personifikovaná do podoby „Smrti“, bývala na tzv. Smrtnou neděli, tj. pátou nedělí postní, podle tradice „chytána“ plzeňskými děvčaty, která ji pak za zpěvu písní odnesla k řece a poté (až do návratu zimy na svátek sv. Martina) sprovodila ze světa. Zpět do města se děvčata vracela obvykle s tzv. „Lítem“ - stromkem či svazkem větviček, ozdobeným pentlemi a vyfouknutými vajíčky (tzv. „vejdumky“). Vynášení Morany bývalo obvykle spojeno také s koledou. Tradice „vynášení Smrtky / Morany“ byla v Plzni na přelomu 20. a 30. let 20. století udržována především žáky místních základních škol. Slavnost, pořádaná Západočeským muzeem v Plzni (Národopisným muzeem Plzeňska), na tuto prastarou tradici navazuje a rozvíjí ji.

Trasa průvodu vyjde od budovy Západočeského muzea v Plzni 17. března v 10 hodin a bude směřovat k soutoku Mže a Radbuzy. Zde dojde k samotnému vhození Morany do řeky. Účastníci průvodu budou mít příležitost se seznámit se s tradicemi, které se váží jak k liturgickému období, tak k regionálním zvyklostem.

Budete-li si chtít přinést vlastní Moranu a vyprovodit ji z Plzně s námi, budeme rádi. Stejně tak, vlastníte-li lidový kroj z Plzně či Plzeňska a již dlouho jste neměli příležitost si ho obléci, přijďte v kroji, rádi Vás uvidíme! Celou akci doprovodí muzika Dětského folklorního souboru Mladinka.

Trasa průvodu:

1) TAM: Západočeské muzeum v Plzni (Kopeckého sady 2) – Šafaříkovy sady – Křížíkovy sady – Mlýnskou strouhou souběžně s Pallovou ulicí – podchodem pod Tyršovou ulicí – souběžně s Tyršovou ulicí Štruncovými sady – po chodníku podél Radbuzy Štruncovými sady - soutok Mže a Radbuzy

2) ZPĚT: soutok Mže a Radbuzy – po chodníku podél Mže - kolem areálu fotbalového stadionu FC Viktoria Plzeň - Štruncovými sady – podchodem pod Tyršovou ulicí – Dřevěná ulice – náměstí Republiky (u "Andělíčka")

Kontaktní osoba: Mgr. Michal Chmelenský (mchmelensky@zcm.cz; tel.: 777472223).

Akce se koná ve spolupráci s Povodím Vltavy - závodem Berounka a za finančního přispění Městského obvodu Plzeň 3.

Stojí hruška v širém poli listu zeleného...

Sto - jí hru - ška v ši - rém po - li
 li - stu ze - le - né - ho, — rej - ho - rej, —
 ri - tum - rej, li - stu ze - le - né - ho.

1. Stojí hruška v širém poli listu zeleného, rejho-rej, ritum-rej, listu zeleného.
2. Pod ní stojí má panenka líčka červeného, rejho-rej, ritum-rej, líčka červeného.
3. Šel tam tudy její milej: Pozdrav pán Bůh děvče! rejho-rej, ritum-rej, pozdrav pán Bůh, děvče!
4. Ona mu poděkovala: „Dejž to pán Bůh, ševče! rejho-rej, ritum-rej, dejž to pán Bůh, ševče!“
5. Jsem-li ševcem, za to ševcem budeš mítí muže, rejho-rej, ritum-rej, budeš mítí muže.
6. „Dřív mně musíš střeвиčky šít z komárový kůže, rejho-rej, ritum-rej, z komárový kůže.“
7. Ty mně musíš košíčku šít bez niti, bez jehly, rejho-rej, ritum-rej, bez niti, bez jehly.
8. „Ty mně musíš zámeček stavět na zelným košťáli, rejho-rej, ritum-rej, na zelným košťáli.“
9. Košťál zvadne, zámeček spadne, ty má musíš býtí, rejho-rej, ritum-rej, do nejdelší smrti.

Stojí hruška v oudolí ...

Sto - jí hru - ška v ou - do - li, hej! ra - dost má!
 na ní hru - šky če - rve - ny, hej! hej! ka - rma - zi - no - vá!
 Tra - la - la, tra - la - la, tra - la - la - la - la - la - la,
 hej! hej! ka - rma - zi - no - vá!

1. Stojí hruška v oudolí — hej! radost má! na ní hrušky červený — hej! hej! karmazínová!)
2. Vylez na ní jeničku — hej! radost má! natrhej mi trošičku — hej! hej! karmazínová!

Smrt plyne po vodě

Smrt ply-ne po vo-dě, no-vé lé-to k nám je-de s čet-ve-nej-ma vej - cí, žlu-tej-ma ma - zan - cí. Ja-kej je to ma - za - nec bez ko-ře-ní, bez va-jec? Fi - a - la, rů - že kvís - ti ne - mů - že, až jí mí-lý Pán Bůh z ne - bc po - mů - že. Vel-ko-noč-ko, vel-ko-no-čko, kde tak dlou-ho bej - váš? U stu-dán-ky, u stu-dán-ky ru-ce, no-hy mej - váš. Ho-ry jdou, le - sy jdou, dej nám Pám-bu tra-vič-ku, až do ko-le - nou.

1. Smrt plyne po vodě,
nové léto k nám jede
s červenějma vejci,
žlutejma mazanci.
Jakej je to mazanec
bez koření, bez vajec?
Fiala, růže
kvísti nemůže,
až jí milý Pán Bůh
z nebe pomůže.

[refrén]

- Velkonočko, velkonočko,
kde tak dlouho bejváš?
U studánky, u studánky
ruce, nohy mejváš.
Hory jdou, lesy jdou,
dej nám Pámbu travičku
až do kolenou.

2. Svatej Petr oře
na zelené hoře.
Svatej Petr hřímá,
natočí nám vína,
abysme se napili,
Pána Boha chválili.
A ty, svatá Markyto,
dej nám pozor na žito,
na to všechno osení,
co nám Pán Bůh nadělí.